

AGNIESZKA
TYSZKOVÁ

ŽOFKA

z Mačacej
ulice

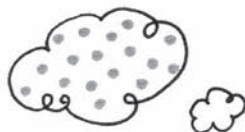

stonožka

ŽOFKA

z Mačacej
ulice 1

VYCHÁDZA V SÉRII:

Žofka z Mačacej ulice

Žofka z Mačacej ulice. Na stope

Žofka z Mačacej ulice. Na prázdninách

Žofka z Mačacej ulice. V zime

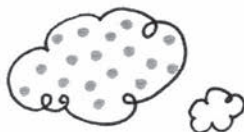

AGNIESZKA
TYSZKOVÁ

ŽOFKA

z Mačacej
ulice 1

Ilustrovala Agata Raczyńska
Preložila Silvia Kaščáková

štonožka

Agnieszka Tyszka
Zosia z ulicy Kocie j

© Copyright for the text by Agnieszka Tyszka, 2012

Illustrations by Agata Raczyńska

Published by arrangement with Wydawnictwo

Nasza Księgarnia Sp. z o.o.

Translation © 2019 by Silvia Kaščáková

Slovak edition © 2019 by IKAR, a.s.

Všetky práva sú vyhradené. Nižaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani prenášať v akejkoľvek podobe či akýmkoľvek spôsobom - elektronicky, mechanicky, fotokopírovaním, nahrávaním alebo inak - bez predchádzajúceho písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

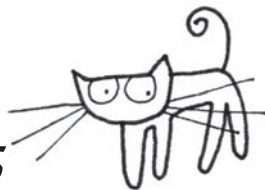
ISBN 978-80-551-7178-4

Pre Melu

1. MAČACIA ULICA 5

Volám sa Žofka. Strašné, že? Ešte som nestretla dievča, ktorému by sa páčilo vlastné meno. V škôlke boli samé Sofinky, Bašky, Emky... a jedna Leónia.

Len si to predstavte!

Leónia...

To znie ozaj krásne... Veľmi sme jej závideli, až sa jedného dňa ukázalo, že Lea by sa radšej chcela volať normálne (to povedala, čestné slovo!).

„Neveríme!“ zvolali sme zborovo.

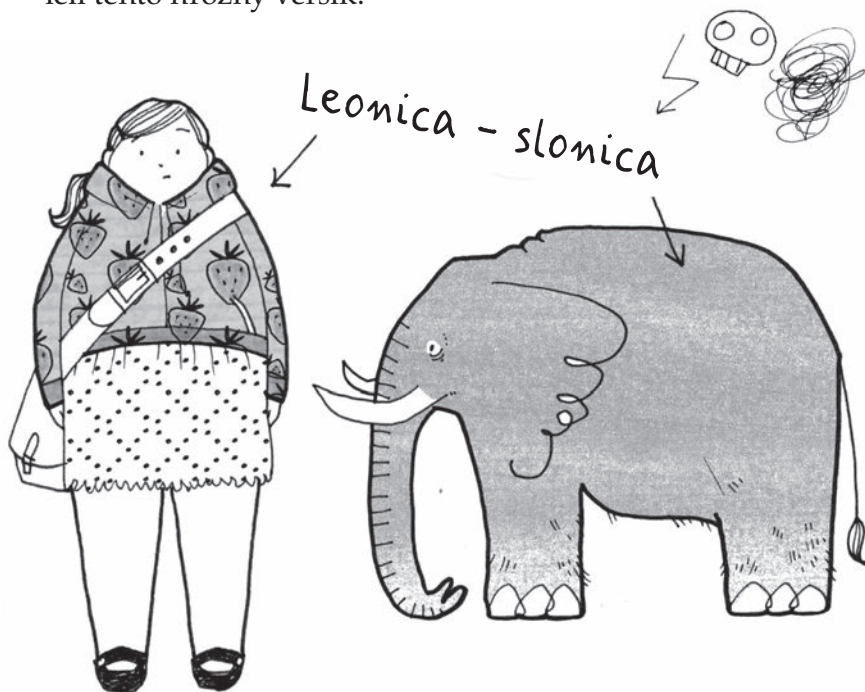
„Neviete si predstaviť, aké utrpenie to je, takto sa odlišovať...“ prezradila naša kamarátka a ťažko si vzdychla.

Možno mala trochu aj pravdu.

Stávalo sa predsa – a to neraz –, že ju prosili, aby zopakovala svoje meno. Počas slávnosti na Deň detí, keď sme vchádzali na scénu, aby sme súťažili... alebo na vyučovaní, keď prišli noví učitelia, ktorí nás nepoznali. Chúďatko Lea sa červenala a nervózne prestupovala z nohy na nohu. Veľmi som ju ľutovala. Najmä vtedy, keď sa nejaká učiteľka nahlas pýtala:

„Ako? Levonica? Môžeš to zopakovať, dievčatko?“

Asi najviac mi jej však prišlo ľúto, keď chlapci vymysleli tento hrozný veršík:

Fakticky – Lea bola trochu širšia ako ostatné deti v skupine, ale vari je to dôvod vysmievať sa jej? Chlapci sú hrozní... V každom prípade my dievčatá sme sa jej zastali a naša pani učiteľka Eva pripravila na tú tému špeciálnu hodinu. A chlapci prestali. Aspoň na istý čas.

Možno sa nepatrí, aby som plakala nad svojím hlúpym menom. Teraz už mám presne deväť rokov a som jediná Žofka v triede. Ale nie doma! No nie je to hlúpe? Obidve moje babky sú Žofie!!! Ibaže maminu mamu voláme Eta (pretože sa správa ako vysávač tej istej značky a vždy dojedá po mne aj po mojej mladšej sestre koláče, chlebíčky a všetko, čo zvýši na našich tanieroch) a otcovu mamu Kofka.

Vďaka tomu sa ako-tak dokážeme vyznať v komplikovanej rodinnej situácii. Nerozumiem, ako to mohli dospelí dopustiť?! Keď som sa narodila, stačilo predsa siahnuť po knihe mien a bolo by po starostiach. Tam je naozaj obrovský výber... Čo by ste povedali na Madeleine? Alebo Chloe? Nakoniec aj Hortenzia...

Aj priezvisko by som mohla mať lepšie. Vřbová znie celkom dobre, ale začína sa na V. Každý žiak na svete vám povie, že neexistuje horšia vec, ako nachádzať sa na začiatku alebo na konci zoznamu.

Učítelia sa vždy zamerajú práve na tých nešťastníkov...
Zvlášť, ak sa chcú opýtať niečo skutočne ťažké...

Ale už dosť! Nie som predsa nejaká strašná pesimistka. Naschvál som začala od najhorších vecí, aby som ich čo najrýchlejšie mala za sebou. Teraz už bude iba lepšie. Á! Ak ide o najhoršie veci, musím spomenúť moju mladšiu sestru Viki. Totálne sklamanie! Azda možno čokoľvek chcieť od niekoho, kto má tri roky? Presnejšie tri a pol? Veru, veľa sa nedá očakávať...

Hoci musím priznať, že práve vďaka Viki sa spustila lavína každodenných dobrodružstiev v našej rodine. A začali sa psím hovienkom...

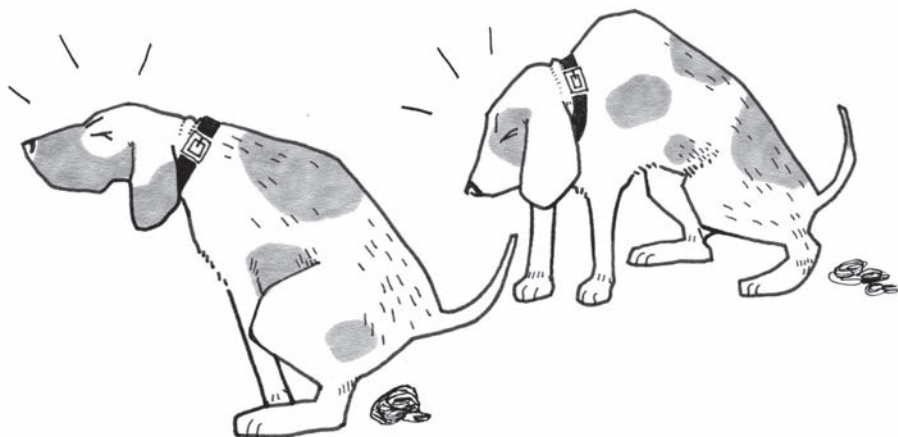
Počula som kedysi také vyjadrenie:

Toto už bola
posledná kvapka.

Skrátka – stalo sa niečo drobné, čo spôsobilo, že niekto už nemohol dlhšie zostať v (z rozličných dôvodov) zlej situácii. Mal dosť. Pochopil, že ďalej sa nedá. Poslednou kvapkou sa v prípade našej rodiny stala obyčajná psia kôpka.

Odohralo sa to v jedno pekné jesenné popoludnie. Mama s Viki mierili do obľúbeného parku a pred nimi v diaľke kráčala sebavedomá pani a jej dva psy. Veľké ako teľatá.

Mama videla, ako urobili potrebu na trávniku, a ich majiteľka namiesto toho, aby po nich upratala – rýchlo ich ťahá a zachádza do bočnej uličky. Smola bola, že akurát vtedy, keď sa mama a moja sestra nachádzali v blízkosti psích produktov (nakoniec sú to produkty premeny hmoty), zazvonil mobil.

Mama ho, samozrejme, vo svojej hľbokej kabelke nemohla nájsť a presne vtedy si Viki najspokojnejšie na svete sadla do psieho hovienka. Nevie presne prečo. Potkla sa? Alebo to bol jednoducho jeden z jej hlúpych nápadov? Ej! Zabudla som poznamenať, že to bola riedka kôpka. Zelenkáva. Mama zaškrípala zubami a bez dlhého rozmýšľania schytila Viki a rozbehla sa za ženou a jej teľatami.

„Stát!!!“ vrieskala ako zmyslov zbavená. „Odpracte si svoju kôpku!“

Dezorientovaná Viki začala plakať a majiteľka psov onemela od prekvapenia. Ani psy sa vôbec neozývali. Určite sa hanbili za svoju paničku. Nuž... Všetko sa skončilo príjazdom mestskej polície a veľkým cirkusom a moja mama povedala večer tatovi:

„Mám toho dosť, Lukáš!“

Nechcem už dlhšie bývať v tejto hroznej Bratislave! Dávno to hovorím! Predajme byt a čo najskôr odtiaľto odíďme. Aj tak je pre nás malý. Dievčatá by mali mať osobitné izby.“

„Aňa... Ako si to predstavuješ? Žofka tu chodí do školy, Viki do škôlky. No a moja práca... To cestovanie...“ vydesene habkal ocko.

„Do školy aj do škôlky v Bratislave sa dá denne cestovať! A okrem toho všetko je lepšie ako psie kôpky!“ vyhlásila mama a tón jej hlasu znel výnimočne neoblomne.

Vedela som, že nežartuje. Dokáže byť tvrdohlavá ako mulica. V tom sme si veľmi podobné.

Odzrazu sa to spustilo! Cestovanie, hľadanie, rodinné porady. Hrôza. Až sa nakoniec našlo vyhovujúce miesto. Starý dom neďaleko mesta. Naozaj blízko. S malou záhradou. V tichej uličke.

„Vyžaduje drobnú renováciu...“ durdil sa oco.

„Veď preto nie je drahý!“ reagovala mama.

„Mohol by byť trochu väčší...“ nariekal.

„A kto by platil za kúrenie? Myslel si na to?“

„Nemá podkrovie,“ opakovala som celý čas.

Nemám špeciálne nároky. Len si myslím, že v každom ozajstnom dome musí byť podkrovie. Ako v knihe o Pippi. Určite poznáte Pippi Dlhú pančuchu z knihy Astrid Lindgrenovej.

„Aspoň tam nebudú nijakí duchovia!“ povedala na to mama a Viki vytreštila oči. Veľmi dobre vedela, o čo ide, lebo na duchov sme sa hrávali. Presnejšie – ja som ju nimi strašila. Najčastejšie vtedy, keď mali rodičia veľa práce a nevenovali nám až toľko pozornosti.

„NEPORADÍTE SI!“

oznamovala povzbudivým tónom babka Eta.

„Určite nie!“

usmiala sa babka Kofka. „Dochádzanie do mesta vás po mesiaci prestane baviť..“

„Po týždni!“ zdôraznila babka Eta s výrazom dokonalého odborníka na cestovný ruch.

Iba jednu jedínú osobu mamín nápad nadchol. Jej sestru – tetu Janu.

„Skvelý nápad! Konečne budeme mať niekoho známeho so záhradou, ktorú budeme môcť navštevovať!“ rozplývala sa.

Nesúhlasne som na ňu zazerala spod obočia. Dobre som vedela, o čo tete ide. Spriadala plány, ako sa zbaviť svojho bláznivého psa a neznesiteľných synčekov, čiže mojich bratrancov – Riša a Miša. Nevieam, ktorý z nich bol horší – berúc do úvahy všetkých troch (spolu so psom Virvarom). Asi ten posledný – tisícročný teriér, ktorý vyzeral ako zanedbaná ovca a mal absolútne nepredvídateľné reakcie.

„To zo stresu. Dávno taký nebol,“ týmto spôsobom Jana skúšala vysvetliť každé jeho vyčítanie. A nebolo ich veru málo...

Mala som rada tetu, bláznivú umelkyňu, ktorá všetko dokázala premeniť na umelecké dielo.

A prinajmenšom sama bola presvedčená, že ide o umelecké diela. Nemala niektoré mamine znervózňujúce vlastnosti, a keď sa o nás starala, dopriala nám veľkú slobodu. Bolo by super, keby nás z času na čas navštívila v novom dome, ale nie často...

Najmä ako nápomocná osoba...

Keď Jana nahlas vyjadrila svoje nadšenie z plánovaného bývania našej rodiny – všetci zamrzli v očakávanej reakcie jej sestry, teda našej mamy Anny. Pre nikoho nebolo tajomstvom, že mama s Janou nikdy nesúhlasila a dávala to nahlas najavo. Občas veľmi nahlas. Tentoraz iba očervenela a niečo si hundrala popod nos. Nepočuli sme doslovný komentár, ale keďže nenastala ďalšia výmena viet s bojovým podtónom, usúdili sme, že v tomto prípade problémy nenastanú.

Tato sem-tam hovorieval, že babka Eta urobila základnú chybu, keď nedala Anne meno Dana. Lebo vtedy – tak uvažoval tato – by malo správanie sestier aspoň literárny

pôvod. Veľmi som nerozumela, čo mi vysvetľoval. V každom prípade išlo o dve sestry – Janku a Danku, ktoré občas chceli každá niečo iné. Rady sa hrali a súťažili, ale aj sa pobili. Všetko však dobre dopadlo. A celý príbeh sa dá prečítať v knižke.

Našťastie mama Anna a teta Jana už dávno nebývajú spolu a každá má svojho vlastného muža. Osobitného. A aj nás, teda:

mňa, Viki, Riša, Miša
a Virvara,

samozrejme.

Koniec koncov, po dosť dlhej renovácii sme sa vylo-
dili v Stromjankách na Mačacej ulici 5.

A tu aj píšem tieto slová. Presnejšie – sedím na jednej z piatich jabloní v našej neveľkej záhrade. Práve teraz začínajú jablone kvitnúť a krásne voňaf. Okrem nich

máme ešte nejaké kríky, udupanú trávnu a úbohý živý plot, ktorý

sám nevie, na ktorú stranu má rásť. Nie je tu veľmi pekne, ale je to len otázka času, lebo do mojej mamy vstúpil duch osadníčky, vidiečanky, záhrad-

níčky a ekologickej v jednej osobe.

Zváža akési kvetináče s rastlinami a celé dni trávi v záhradníckych obchodoch.

Príšerné.

A pokiaľ ide o psie kôpky... nejaká... nie som si istá, či akurát psia, isto-iste veľavážene ležala na terase, keď v prvé ráno v novom dome mama otvorila balkónové dvere. Tato sa tak smial, že dostal štikútavku.

A nakoniec sa aj mama začala chichotať.

Vtedy som si
spomenula na zná-
mu múdru vetu:

Nikto neutečie
pred svojím osudom.

Pohrúžená do seba som ju nahlas
zacitovala. Rodičia sa na seba pozreli
a prepukli do ešte hlasnejšieho smiechu. Niekedy
sú skutočne čudní...